

Бүгү чурттарның пролетарийлері, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунуң, Тыва АССР-ниң Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелиниң органы

№ 95 (12185) | 1983 чылдың апрель 24, воскресенье | 1925 чылда үндөөлөттүнген | Өрттө 3 көп.

Совет Эвилелиниң ажилчы чоннары!

Чогаадыкчы чоруктуң, эш ёзузу-биле бот-
боттарыңга дузалажылганың, беш чыл
планын күүседир дээш бедик харыы-
салганың байдалын күш-ажылчы кол-
лектив бүрүзүңге тургузуңар!

(Май 1-ге СЭКП ТН-ның кыйгырларындан).

Күш-ажылчы коллективтин ролюн бедитпишаан

Миллион-миллион совет кижилер бодун күш-ажылчы коллективин «бистиң ийги өвүсү» деп адап турарлар. Шынап-ла, бистиң кайымыстың-даа амыдыралы-выска ол онзагай, аажо улуг рольдуг. Бис маңа амылга өренип ап, мергежи, дуржулга чедип алырымыстан аңгыда, амыдыралдың бузулгун школазын эртип, хоочун эштеривистен чагай чаңчыларны салгап ап турар бис. Чогуу-на харын күш-ажылчы коллектив — социалисттик нийтиледик ол кол эге өзүңге — бистиң бүгү планнарымыстың чедишкенин болу-ру шийтирелтирер, ол дээрже — партияның XXVI съездинин, СЭКП ТН-ның май болгаш ноябрь (1982 ч.) пленумнары-ның шийтирелерин боттандыра дээш демиселди мурнуку одуру-дур.

Күш-ажылчы коллективтер болгаш бүдүрүлгелери, албан черлери, организаци-ялары эргеп башкарырга оларның ролун бедидер дугайында ССР-ниң Хоой-лузунуң төлөвиленин бүгү чурт сонургал-биле утсаан. Социалисттик демократияны улам ыңай калбартыр дугайында, ажил-ишчи кижи бүрүзү бодунуң бүдүрүлгези-нин ээи болгаш бүгү чурттуң төлөв-чизи болурун медеп билген турарының дугайында СЭКП-ниң, Совет куруениң сагыш салышкынының база бир иле-рээшкени ол документ болуп турар деп совет кижилер сээп турар.

Бистиң планнарымыстың, бистиң бүдү-рүлгелер чоруктарымыстың хемчээли кал-барган туудуң, «ун сорулгаларны ший-тирелээринче миллион-миллион-биле тус-кайлаң кириштиреринче хаара тузар ужурулг кижилер хей турар ужурулг» дээш ленинни сөстөрүн эш Ю. В. Ан-дреев СЭКП ТН-ның ноябрь Пленумуна са-гындырган. Төлөвиленин бүгү улустуң чугаалажып көөрү-биле кириген чаз хоой-лу күш-ажылчы коллективтерин кол эр-гелерин болгаш хүлээлгелерин, бүдүрүл-гелери, албан черлери, организаци-ялары эргеп башкарырга талазы-биле олар-ның бүрүн эргелерин тодаргайлаан. Күш-ажылчы коллективтерин практиказын, бүдүрүлгө, хей-никти база куруне амы-далыңга оларның өзүп турар ролун ың-да ниитилештирген.

Налууганың турбине заводу болгаш Мо-сковский ЗИЛ-и, Ростовта «Гигант» сов-хоз болгаш Минскийн транзит заводу... Номмунисттик тургузушкунуң амгы үе-чадазында күш-ажылчы коллективтин бү-дүкү каныг болуп турары эң-не өскү-зү-биле илереп турар мурнакы заводтар-ны болгаш фабрикаларны, совхозтарны болгаш колхозтарны, организаци-ялары, албан черлери эвээш эвези адап болур. Ол дээрже нады ажилдажылганың болгаш бот-боттарыңга дузалажылганың байдалы, чурттуң материалдыг угаан-бодал бай-лактарын өвүдүрүп дугайында сагыш са-лышкын, кураалдарыны чеп ажыглаар дээш, кижилерин ажилдаар, амыдыраар болгаш дыштаныр байдалдарын экижилер дугайында сагыш салышкын-дыр. Ол дээрже куруениң, хей-никтинин болгаш хуунуң эрге-ажыктарының чаңгыс айын херек кырында хандары-дыр. Ол дээр-ге кижи бүрүзүңүң коллективте мурун-га болгаш коллективтин ажилдакчы бүрүзү-нүң мурунуга харысалгалыг болурунун принциби-дир.

Ажилчы чоннарың политиктиг меде-релиниң, оларның култура-техниктиг болгаш профессионалдыг деңгелиниң өзүлдези, эргеп башкарылганын болгаш ажил-агыйны чорударының методтары сайзырагындыра күш-ажылчы коллек-тивтерин эргелерин калбартырга бол-гаш ооң-биле нады ниитиледик мурну-га оларның харысалгалыг күштелдиреринче чууга байдалдарын тургузуп турар. Хоойлунуң төлөвилени күш-ажылчы ко-ллективтерин оларга азыдырган сопул-галары күүсдеринге база оларның бот-тарының бүрүн эргелерин боттандыра дээр-хоойлу үндөшүн быгытлап турар.

Күш-ажылчы коллективтер планга ор-ганизацияларының удуртпагызы-биле, ку-руне эрге-чагырганын болгаш эргеп башкарылганын органдары-биле сырый

харылаалыг ажилдап турарлар. Олар ку-руениң, ажил-агыйның болгаш социал-культура тургузушкунуң айтырыгларын чугаалажып көөрүңге, улус депутат-тарының Советтеринче болгаш өске-даа согулдалыг органдарына кандидаттар деп-шидеринге кирип турарлар.

Күш-ажылчы коллективтерин хүлээл-гелери хей анзы. Бедик бүдүрүлгүлүг ажилдаары, партияның шийтирелери, совет хоойлуларны болгаш чазактың док-таалдарын чайгылыш чок күүсдери — ооң хүлээлгези. Куруне планнарын күү-седир, ажилдың амыктыын болгаш шы-нарын бедидер, күш-ажылдың болгаш бү-дүрүлгениң сагыла-чурумун быгытлаар. Коллективте кежигүннерин күш-ажылчы болгаш хей-никти-политиктиг идеяниң улам нөдүрер дугайында, коммунизм тур-гузушкунуң моральдыг принциптери-ниң ёзууңга оларны кижизидериниң ду-гайында сагыш салыр. Ол сорулгалары чедишкенин күүсдери хей-никти ор-ганизацияларының, бир-ле дугаарында пар-тия болгаш профсоюз комитеттериниң, комсомолдун идеяниңден хамаарып, ун организаци-яларын ажилы-биле эр-геп башкарылганы улам ыңай демократ-чыдары, күш-ажылчы коллективтин бүрүн эргелерин боттандыра дээр хойлаалыг.

Бүдүрүлгө ажил-херектерин эргеп башкарырга чазаскан уадурун, ажил-херекти шийтирелээрин ажилчы чонна-ры калбаа-биле кириштирерин холбоары массаларның коллективтиг дуржулгазын улам долузу-биле барымдаалар арганы бээр. Ол бир-ле дугаарында бүдүрүлгелери-ниң, организаци-яларын болгаш албан черлериниң экономиктиг болгаш социал хөгжүлгезиниң планнарын ажилдап кы-лырырга база чугаалажып көөрүңге, у-куштур планнарыны хүлээп алырыңа, оларны чугаажып күүсдеринге, бот-ору-га чарылганы быгытлаарыңа болгаш хөг-жүлгезинге хамаарып, Күш-ажылчы ко-ллективте коллективтиг керээлери ажилдап кылыры, ажил-агыйны эвээш болгаш төт-чегелчи чорук-биле демисел, эртемниң болгаш техниканың чедишкенин бү-дүрүлгө нөдүрерин дээш ыңааш чу-гула айтырыгларны шын шийтирелээринге кирип ужурулг. Ол күш-ажылчы органи-заастарының, ооң байдалдарын болгаш камгалалын экинчидериниң, экономиктиг идиг берилишкенин фондларын хуулазы-ның, социал-культура хемчегелериниң бол-гаш чуртталга орган-башкыларын тудары-ның айтырыгларын доктаамал кичээлге-ге алыр. Күш-ажылчы коллектив бо ай-тырыглар талазы-биле администрацияны эр-гелерин кичирер эргеп деп хойлу тө-лөвиленинде көргөн. Бүдүрүлгө бригаданы база калбап бүрүн эргелери алыр.

Социалисттик чарышты организаци-яларын-га, бүдүрүлгениң бүгү-ле улактарыңга сагыла-чурумун быгытлаарыңга, комму-нист күш-ажылчы коллективтер аргаларын билдирип ажыглаарыңга онзагай сагыш са-лыс ужурулг чуул болур.

Амгы үеде хоойлунуң төлөвиленин коллективтер хурдалдарына, парлагга, телевидениге болгаш радиога чугаалажып көөрү турар. Советтер чуртунун ажил-ишчи бүрүзүңге хамаарып бо чуугаа по-литиктиг документи калбаа-биле чуга-алажып көөрү миллионнарың чогаадыкчы идеяниң улам ыңай нөдүреринге дуз-лаары, чаз-чаа кураалдарыны ажыглаар арганы бээр, массаларны коммунист кижизидилгезинге идиг болуп чугаажып.

Май Бириниң бүдүзүңде СЭКП ТН мын-чаар кыйгырып турар:

— Совет Эвилелиниң ажилчы чонна-ры! Чогаадыкчы чоруктуң, эш ёзуу-биле бот-боттарыңга дузалажылганың, беш чыл планын күүседир дээш бедик харысал-ганың байдалын күш-ажылчы коллектив бүрүзүңге тургузуңар!

— Организастыг чорукту болгаш ко-рум-чурумун, коммунисттик, медепелди са-гыла-чурумун быгытлаңар!
(«Позданың» апрель 21-де мурнуку чүүлү).

Совет Тываның 40 чылын төлөптиг уткуур

ЧАА ХҮЛЭЭЛГЕЛЕР

№ 2 автотранспорт бүдүрүлгезинде ав-токолонналар, бригадалар, септелге цех-териниң аразында социалисттик чарыш-шыкчыдан. Тываның ССР-ниң составы-на эки тура-биле киргенинден бээр 40 юнуга төлөптиг

Бир чыл 9 айларын план-ны юбилейге уткуштур бү-дүрүлгелерин бедидер алыр. Планда ажыр 3 муң тонна чүктү соортур болгаш 9 муң тонна-километрин ажилдап кылыр. Күш-ажылдың бүдү-рүлгүлүг планнарының азын-дан 0,2 хуу бедидер.

автотранспорт цеха-ларын дорт бригадалы 40 чылда уткуштур 4 чылдыг планын оонаалдары күүс-дериң хүлээлгези.

күш-ажылды организаци-яларын сайзырагындыра кылыр. септелгенин шынары бедиткелденде, артык цехте-риниң, агрегаттарын кура-лаачыларын септелге кир-жирин амыктылаар. ав-токолонналарын техниктиг бе-селенип коэфффициентин 0,9 бедидер.

техниканы камгы өдүл-гөп амыктылаар — дыштаныр хүннерде рейске үнүп, ажил-даарыңга 15 автомобильде бе-мыр бээр болгаш 1,5 өлөңгө ажилдаар автомобильдерин санын 1,1 датар көвүдөдир. Автомобиль бүрүзү хуунуң-не он шак амыктылаашаат, пу-гумче чылда 240 хүндү эвээш өвөө үнүрүн чедип алыр.

септелге кирбей ав-токолонна ажилдаар хуулазын

дугайында хемчегелерин СЭКП обкомунуң төскү пленумуна чугаалажып АТБ-ниң колдатын кичи-биле деткенин, боттарының арга-кураалдарын санын көргөн, социалисттик хуулазын алаң. Ол хүлээлгениң чамдык пунктуларын ай-тырга кылдың.

уадыр дээш социалисттик чарышче септелгелерин, цех-териниң хаара турганын-да, чиг-эг, материалдар бол-гаш олар чүктү, энергия кур-лаачыларын чеп амыктыла-лап, автотранспорт ажилдап чурумун шыгыш сагынып-дан 30 муң литр кылар-чаар чүктү, 30 комплект дүтүлү, 4,8 муң литр электростан-цияны, 43 тонна хомур-да-ны камтап алыр болгаш со-ортунуң бот-түңгөй планна-рыңа камталган 0,2 хуу чиге-теш, планда ажыр 5 муң ру-блдың камталганын кирип алыр.

АТБ-ниң администраци-я башкылы иштик шеверлел ажилдарын 1983 чылдын ноя-брь 1-ге чедир, гаражын ту-дууп ноябрь 10-га чедир до-эвэр.

чаа техниканы бүдүрүлгө-лөрдүр, күш-ажылды эр-темге үндөшлөп организаци-ялар талазы-биле 9 хемчегин боттандырганын, чартык-чы 22 сандык бүдүрүлгө-лөрдүр септелгенин 3,8 муң ру-блдың камталганын алыр.

Уч-Бедирде планна-тың, «Чалгатаа» лиценз лагери турарыга Тыва автотран-спорт органдары дуузын көр-гүзүр.

шефче алганы № 15 шко-ла

га, № 14 аял-сакча септелге ажилдарын чорударыңа, де-рж-херектерин санын амы-рыңа доктаамал дузалажы-р. «Элүт Октябрь» совхозта 1983 чылдын дүңдүгү ажаа-рыңа, соортунуң 40 авто-мобилдин эки шынары сеп-тел белекчел, дузалаар.

Социалисттик хүлээлгелерни коллективтин ишти хуула-мыга сайгыры, чугаалажып, көр-гөш, хүлээп алган. Бригада, автоколонна бүрүзү боттары-ның кириштирер үдүн тода-рады санын, хүлээлгелери-нин пунктуларын кирип алы-галаан. Совет Тываның 40 чыл оюнга уткуштур социалист чарышта чолаачылар-да, сеп-телчилер-да идеяниң кири-жир, планын оонаалдары, социалисттик хүлээлгелерин хуулаа бетинде күүсдери дүң-дүрүп турар.

Бирги кыралдык түнөш-биле № 3 автоколонна соци-алисттик хүлээлгелерин, пла-нын оонаалдары бүрүн күү-сеткеш, тизлекке болган. Ав-токолоннаны бригадалык 1983 чылдын Май 1-ге СЭКП ТН обкомунун Кыймыл-дарыңга улам-на сорук кирип, бедик кедүрүшкүңүң ажилдап турар.

Н. ООРЖАК.

ОРГКОМИТЕТ ХУРАЛЫ

Совет Тываның 40 чылыга тураскааткан бот-тыгыңар уран чуулдуң улусту чога-адыла фестивалды эртерер талазы-биле республиканын оргкомитетин хуулаа бол-луп эртер. Аңаа фестивал-дың бирги элчелерин респу-бликага эртерин түшүн чуга-алаашкан болгаш ийги ээ-чегин моон соңгаар-даа эки организаци-я чорударың дугайы чугаалашкан. Бо айтыр талазы-биле культу-ра министр А. С. Серен, профсоюздарын секретары С. Д. Киров олар хуулаа дындамды кылган. Кол-ла

сорулга бүгү жаннарың са-гыш салып, массалык чорук-ту чедип ап, чаа талазы-тыларын тодардыр дээр-ап демделеттиң.

Ола хуулаа фестивал эртерер талазы-биле Кызыл хоорайын оргкомитетиниң даргазы, СЭКП Кызыл хоорайын секретары Г. М. Монгуш бирги элчелерин башкаар эртерин болгаш ийги элчелерин чоруту-рун дугайында дындамды кылган. Кызылчылара чам-дык эки талаар-биле чөре-дептер фестивалды органи-заастап турарыңга четпестер база бар дээрин СЭКП об-комунуң култура секторунуң инструктору Е. Д. Бала болу-пун чугаалайга айткан.

Фестивал эртерер тала-зы-биле республиканын оргкомитетиниң даргазы, СЭКП обкомунуң секретары Д. К. Ооржак хуулаа түнөшлө-дө чүе чугаалап, сору-галарын тодараткан. Совет Ти-ваның 40 чыл оюн таарып-тыр Москвага эртер чога-адыкчы өтүкчү белекчелге хамаарыштыр чорудар ажил-дарга ол доктаган.

Бистиң көр.

КОЛЛЕКТИВТИН АДЫН БЕДИК ТУДАР

Хоойлу төлөвилениң 13-жү чүдүңде анык кадрларны белекчелерин, оларны амы-га таарыштыр хуулаа алы-дарының чугула сагыш салган. Күш-ажылчы колек-тивтерин бо айтыртып кир-жилгенин магадылаашып кү-дүлгүлүг. Чүге дээрже, анык кадрларны ажилга өөрлөп, быгытлаарыңа, оларның ме-тегилни бедидериниң күш-ажылчы коллективтин са-гылашкан барымдаларын төлөв-челде дүрү-биле айт-кан. Бо дээрже ёзулуг-ла хү-нүң пөсөлдөшкө дүтүп ту-рар айтырыглар-дыр.

С. ЧООДУ.

Хуулаа чолаачылар В. В. Степанов, И. П. Горшков болгаш өскелер-да сагал бер-генер. Ылангыя И. П. Горш-ков мынча дэп:

— Бистиң чолаачылар бри-гадазында четпестерин чок-лөп болбас. Чамдык эштер бригадалык ады дээш, ко-ллективниң алдары дээш ажилдавай турарлар. Хуулаады киришчилер Хоойлу төлөвилени та-ныштырып турла органи-заастыг болгаш идеяниң чө-руун көргүскөннөр.

Кызылдың барык-ла төвүнде 148 аал чурттаар бажың-ның тууду ам удаас доостур. «Кызыл туугу» эргелелиниң туудуулары ортакы корпусту доозуп турарлар. Оң өске корпустарында шеверленчилер ажилдап турар. Ол туудуң Ч. Ч. Донгактың бригадасы багай эвээ коллективтериниң бирээзи. Ында бешик разрядтың наңакчызы Серен Коңгар кызымак амылдаш, мурнакчыларын аразында кирген. Ол ай планын үргүлчү амыр күүсдери келген. Март айның үлүүн Серен Коңгар 115 хуу күүсөткен.

Совет Тываның 40 чылын төлөптиг уткуур дээш ол бе хүннөре шалыкчы ёзу-биле амылдап турар.

ЧУРУНТА: наңакчы С. Коңгар. В. ТАНОВУНҢ ФОТОЗУ.

ИНТЕРНАЦИОНАЛЧЫЛАРНЫ ӨСТҮРҮП КИЖИДИДЕР

СЭКП Кызыл хоорайын элчелерин пленуму дүң болуп эртер. «СЭКП ТН-ның ССР-ниң болгаш РСФСР-ниң Дээди Советтериниң ССР-ниң 60 чылыга тураскааткан кат-тышан байырың хуулаага СЭКП ТН-ның Чилине сек-ретары эш Ю. В. Андреевтуң «ССР-ниң адын чылы» деп идеяниң чүдүлгө бол-гаш түнөшлөдө дүңдүгү ажил-ишчи чоннарың амыр-тарын патротуң, интерна-ционалчы кижизидилгези улам ыңай экижилер тала-зы-биле партияның хоорай ор-ганизацияларын сорулаары-ның болгаш СЭКП обкомунуң IX пленумунуң түнөшлөдө-риниң дугайында партия хоорайын бирги секретары Б. П. Сивидовтуң идеяни аңаа дындап, чугаалашкан.

Пленум чугаалашкан ай-тырыглар талазы-биле доктаа-далың хүлээп алган. СЭКП ТН-ның кежигүңүгө кандидат, СЭКП обкомунуң бирги секретары Г. Ч. Шир-ини пленумуң ажилыга кирип, делгереңгей чүе чугаалаан.

ССР-ниң составында Тыва-ның эки тура-биле каттыш-каның 40 чылын төлөптиг у-куур талазы-биле хемчегелерин пленум чугаалашкан болгаш хүлээп алган.

ЭРТЕМПРАКТИКТИГ КОНФЕРЕНЦИЯ

Совет Тываның 40 чылы-га тураскааткан, тыва дыл башкылаашкыныга хамаа-рышкан эртем-практиктик конференцияны республика-нын Чырыдышкын минис-терство, Башкылар билин бедидер институт, Национал школаларын эртем-иници-я институтун Тыва ала-лабораторияны, Кызылдың педагогика институту органи-заастап эртерген.

Конференцияны пленарды хуулаага ийи илеткеди дындаан. «СЭКП-ниң XXVI съездинин шийтирелеринге үндөшлөп, тыва дыл бол-гаш литература шылаада башкылап турарың бай-ла болгаш оу сайзыраңгай-жыдарың оруктары» деп идеяни билин бедидер ин-ститутун директорунуң ор-алдыкчы С. Т. Ооржак кыл-ган. «Тыва дылдың синтак-сикниң хөгжүлгези» деп иле-ткелди профессор, филология эртемниң доктору Ш. Ч. Сат кылган.

Илеткедер соонж санал-дарга школада тыва дыл бол-гаш литература башкылааш-кының байдалы, аас бол-гаш бижимел чугааны сай-чы-рады. интернационалдыг алурушканнар.

Дуун тыва дыл болгаш ли-тература башкылары Кызыл-ның № 2,3 школарын, школа-интернатка кичээлдерге алурушканнар.

Эге класстарга тыва дыл-ды өөрдеринге база 4-10 класстарга тыва дыл болгаш литература башкылаашкы-на хамаарышкан ийи секция-га башкылар арга-дузугула-зын солзуп, амыктыг чүд-лөни билип алганыр.

Дуун тыва дыл болгаш ли-тература башкылары Кызыл-ның № 2,3 школарын, школа-интернатка кичээлдерге алурушканнар.

Бистиң көр.

РСФСР-ниң Министрлер Чө-вүлелиниң хуулаа адын 22-де болуп эртер. 1983 чылдын бирги кыралдыда РСФСР-ниң экономикалыг болгаш со-циал хөгжүлгезиниң Куруне планының болгаш РСФСР-ниң Куруне бюджетиниң күү-сөлдөшүн түнөшлөдөри аңаа

чугаалажып көргөн.

СЭКП ТН-ның Политбюро кежигүңүгө кандидат, РСФСР-ниң Министрлер Чө-вүлелиниң Даргазы М. С. Со-ломонов хуулаа чүе чугаа-лаан.

(СЭТА).

Сад өстүрер болгаш шол доктаамал талазы-биле «Ирмический» колхозта Х. Гочияевтиң хойку бригадасы сурагыны берген. Бригада ке-жаагыны чагай эргелешки-ни. Карачаево-Черкес авто-номнуг областын колхозтары-ның болгаш колхозтарының малчылары эдере бөтөн.

(СЭТА).

ХАМААРЫЛГА АҢАА ТӨДАРАТТЫНАР

«Күш-ажылчы коллективтер болгаш бүдүрүлгелери, албан черлери, организаци-ялары эргеп башкарырга оларның ролун бедидер дугайында» ССР-ниң Хоойлу-нуң төлөвиленин таныштыр чугаалашкан хуулаа Кызылга Чуртталга-коммунал ажил-агай министрствозуна болуп эртер. Аңаа кадрлар кылды-ның инструктору В. С. Фе-дечко Хоойлунуң төлөвиленин мурчуп таныштырар.

Хоойлунуң төлөвиленин сайгыры чугаалажырга специалистер, ажилчылар идеяниң кирип, ооң чүдү, көзөк бүрүзү ийи-биле дет-

кип, боттарың сагал-она-лазы бергенер. Экономист В. М. Сеникова бодунуң са-налыңга төлөвилениң 17-ги чүдүңгө доктаан, ыла айт-кан сорулгалары онзалыг демделгези. «Коллективте кежигүннериниң идея-политиктиг, күш-ажылчы, мөзү-шынар болгаш хоойлу-дурм талазы-биле комплекстиг кижизидил-гениң, коллективте надык мо-раль-психологтуг климатты тургузарың, өг-бүлени бы-жылдарыңа болгаш уруг-ла-рыңны кижизидилгезиң эки-жилдеринге деттикче көргүзүр байдалдары тургузарың, коммунисттик мөзү-шынар пор-

маларын быжкытырыңның талазы-биле хемчегелерин бот-тандыра дээринге каттыжып турарын айткан. Шынап-ла, надыг-лаа кичи коллективте кижизидилгезиң, күш-ажылга хамаарышкан аңаа тодарат-тынар. Оон аңгыда, өг-бүлени быжкыларыңа болгаш акы-тоду кижизидеринге экижил-деринге коллективтин ролун бе-дидери чөптүг. Коллективте хой-никти активтер ажилда-рыңга таарымчалыг байдал-дары тургузарың чөре чу-гула. Ол-ла бүгүңү амыдыралга боттандыра херек.

Хуулаады кижизикчилер

ТУВАННЫҢ
БОЛУС-ТААНЫШКЫ
ИДЕЯЛИКТЕРА

3-кү арын ● 1983-ч. апрель 24

